

การสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้า : ศึกษาในช่วงเวลาปี
พ.ศ.2563-2564*

POLITICAL COMMUNICATION OF THE PROGRESSIVE MOVEMENT:
A STUDY OF 2563-2564 B.E.

รักษพล ดิธีสวัสดิ์, รัทส แสงผ่อง

Ruksapol Diteesawa, Rahat Saengpong

วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก

Political Communication College, Krirk University

Corresponding Author E-mail: polsms2539@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบริบททางการเมืองที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้า ในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ.2563-2564 และศึกษาถึงกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้าในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2563-2564 การศึกษาวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผ่านทฤษฎีการสื่อสารของเดวิด เค เบอร์โล เป็นหลักในการดำเนินการควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลหลายส่วนให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน

ผลการวิจัย พบว่า บริบททางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทและการสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้า ตั้งแต่ปี พ.ศ.2563 เริ่มต้นด้วยการยุบพรรคอนาคตใหม่ ทำให้หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคถูกตัดสิทธิ์ทางการเมืองเป็นเวลา 10 ปี จึงออกมาตั้งคณะก้าวหน้า เพื่อเคลื่อนไหวทางการเมืองในขณะเดียวกันคณะก้าวหน้า ได้ใช้กระบวนการสื่อสารทางการเมืองในรูปแบบสื่อใหม่ประเภทเฟซบุ๊ก (Fanpage Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) และอินสตาแกรม (Instagram) โดยมีแกนนำสำคัญ ได้แก่ นายธนธร จีรังเรืองกิจ นายปิยะบุตร แสงกนกกุล และนางสาวพรรณีการ์ วาณิช ซึ่งเนื้อหาสาระสำคัญของสารที่ใช้ ได้แก่ การปลูกฝังแนวคิดและอุดมการณ์ทางประชาธิปไตย การต่อต้านระบอบเผด็จการทหาร การนำพาคนรุ่นใหม่มาเป็นพลังในการขับเคลื่อนจนแปรเปลี่ยนเป็นขบวนการทางสังคมใหม่ สำหรับผู้รับสารดังกล่าวมีตั้งแต่กลุ่มนิสิต นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และกลุ่มชนชั้นกลางในสังคม

คำสำคัญ: การสื่อสาร; การเมือง; คณะก้าวหน้า

Abstract

This research aimed to study the political context affecting political communication. Progressive Movement during the period between 2020 – 2021, the political communication process of the Progress Movement during the year 2020 - 2021, conducted by the qualitative research methods. The study is focused on understanding political communication competence through David K. Berlo's communication theory, which was mainly parallel with the in-depth interview for complete data collection.

The study's results revealed the political context influencing the role and political communication of the Progressive Movement from 2020 following the dissolution of the Future Forward Party. This caused the party leader and the party executive committee to be disqualified from politics for ten years; therefore, they set out to set up the Progressive Faculty For political activism. At the same time, the Faculty of Progress used political communication processes in the form of new media, such as Facebook (Fanpage Facebook), Twitter (Twitter), and Instagram (Instagram). The prominent leaders were Mr Thanathorn Chuengrungruangkit, Mr Piyabut Saengkanokkul, and Ms Pannika Vanich, whose content was the cultivation of democratic ideals and ideology by bringing the new generation to be a driving force until it transforms into a new social movement. The recipients of the messages above range from students, students, youth and the middle class in society

Keywords: Progressive Movement; Political Communication; Political Context

บทนำ

พรรคอนาคตใหม่ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2561 และได้รับการอนุมัติโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นพรรคการเมือง ในวันที่ 3 ตุลาคม 2561 โดยมีหัวหน้าพรรคคือ นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจอดีตรองประธานบริหารบริษัทไทยซัมมิท และ ปิยบุตร แสงกนกกุล นักวิชาการและอดีตอาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นโยบายของพรรคเน้นความก้าวหน้า มีจุดยืนการต่อต้านระบอบรัฐประหาร มุ่งเน้นถึงความเท่าเทียมในมนุษย์ กำจัดความเหลื่อมล้ำ สนับสนุนเพศทางเลือก พรรคอนาคตใหม่

จึงถือเป็นพรรคการเมืองที่มีวิสัยทัศน์ และมีพลังคนรุ่นใหม่เป็นฐานเสียงที่สำคัญ (ณัฐนนทพล หอมเจริญ และศิริรักษ์ สิงหเสม, 2561)

การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ที่ผ่านมานั้น ถือเป็นความสำเร็จของพรรคอนาคตใหม่ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ระบบเขต จำนวน 26 คน ระบบบัญชีรายชื่อ 55 คน รวมทั้งหมด จำนวน 81 คน สำหรับปัจจัยที่ทำให้พรรคอนาคตใหม่ประสบความสำเร็จและกลายเป็นพรรคการเมืองที่มีความโดดเด่นและสามารถชนะหลายพื้นที่ ทั้งที่เป็นพรรคหน้าใหม่ สิ่งที่ทำให้พรรคอนาคตใหม่ประสบความสำเร็จคือการทำงานทางการเมืองแบบใหม่ เริ่มตั้งแต่กระบวนการรับสมัคร บุคลากรทางการเมืองในการลงพื้นที่ต่างๆ ในการสมัคร ส.ส.เขต พรรคการเมืองเดิม ไม่ได้ใช้วิธีการแบบนี้ แต่พรรคการเมืองเดิมไปแสวงหาเครือข่าย คนที่เป็นที่นิยมรู้จักในพื้นที่ แต่พรรคอนาคตใหม่ทุกคนเป็นนักการเมืองหน้าใหม่ทั้งหมด นอกจากนี้ปัจจัยสำคัญที่ทำให้พรรคอนาคตใหม่ได้รับการเลือกตั้งมาเป็นจำนวนมากนั้นมีประเด็นที่น่าสนใจ คือ ประเด็นแรกภาวะผู้นำทางการเมืองของนายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ นายปิยะบุตร แสงกนกกุล และนางสาวพรณิการ์ วานิช ที่ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการเป็นผู้นำทางความคิด สามารถสร้างพลังในการที่จะโน้มน้าวจิตใจให้กลุ่มมวลชนและคนอื่นๆ ให้เกิดการคล้อยตาม และยอมรับในการแสดงออกทางการเมืองในจุดยืนในฝั่งของตนเอง ประเด็นที่สอง เกี่ยวกับการขับเคลื่อนขบวนการทางสังคมใหม่ โดยกลุ่มแกนนำสำคัญทั้ง 3 คน สามารถนำพาคนรุ่นใหม่มาเป็นพลังในการขับเคลื่อนจนแปรเปลี่ยนเป็นขบวนการทางสังคมใหม่ในอีกหนึ่งรูปแบบ ที่มีการหลอมรวมผู้คนจากหลายชนชั้นทางสังคม ซึ่งขบวนการดังกล่าวไม่ได้เคลื่อนไหวในแง่ของขบวนการทางการเมือง หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับกลไกของรัฐรวมถึงการเข้าไปสร้างข้อเรียกร้องทางผลประโยชน์แต่อย่างใด แต่จะเป็นไปในลักษณะของกระบวนการที่ก่อให้เกิดกฎกติกาแบบใหม่รอบแต่สังคม ประเด็นสุดท้ายนายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ นายปิยะบุตร แสงกนกกุล และนางสาวพรณิการ์ วานิช ได้มีการปลูกฝังแนวคิดและอุดมการณ์ทางประชาธิปไตย โดยได้สร้างพรรคในแบบที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์และออกแบบพรรคการเมืองแบบมวลชนโดยลักษณะของพรรคแบบดังกล่าว มุ่งเป้าที่จะสรรหาสมาชิก รวบรวมผู้ร่วมอุดมการณ์ให้ได้มากที่สุดตามที่เงื่อนไขในแนวทางประชาธิปไตยได้กำหนด ซึ่งก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางการเมืองภายใต้บริบทการเมืองไทยได้ในรูปแบบที่ไม่ทับซ้อนกับภาพลักษณ์ของพรรคการเมืองในอดีต

ภายหลังจากการเลือกตั้ง 2562 พรรคอนาคตใหม่ ต้องประสบกับปัญหาทางกฎหมายพรรคการเมืองเกี่ยวกับประเด็นการกู้ยืมเงินจากหัวหน้าพรรคการเมือง จึงเป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมือง โดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในขณะที่เดียวกันให้เพิกถอนสิทธิคณะกรรมการบริหารพรรคที่ดำรงตำแหน่งอยู่ ณ วันที่มีการทำสัญญากู้เงินคือ วันที่ 2

มกราคม 2562 และ 11 เมษายน 2562 เป็นระยะเวลา 10 ปี สืบเนื่องจากคดีความผิดกรณีที่พรรคกู้เงินจากนายธนธร เป็นเงินทั้งสิ้น 191,200,000 บาท เพื่อใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งที่ผ่านมา

หลังจากมีการยุบพรรคอนาคตใหม่ ได้มีการรวมกลุ่มทางการเมืองและมีบุคคลสำคัญ คือ นายธนธร จีรังเรืองกิจ นายปิยะบุตร แสงกนกกุล และนางสาวพรรณีการ์ วาณิช ได้ร่วมกันจัดตั้งคณะก้าวหน้าในวันที่ 21 มี.ค.2563 โดยวางเป้าหมายของคณะก้าวหน้าที่จะดำเนินการกิจสำคัญในประเด็นพื้นฐาน อาทิเช่น การปฏิรูปการศึกษา สร้างรัฐสวัสดิการ การปฏิรูปที่ดิน การทลายทุนผูกขาด การรักษาสีงแวดล้อม การพัฒนาเกษตรก้าวหน้า การปฏิรูปกองทัพ การยุติรัฐราชการรวมศูนย์ การสร้างความหลากหลายทางวัฒนธรรม การพัฒนาประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนยั่งยืน การพัฒนาระบบเศรษฐกิจก้าวหน้าและเป็นธรรม และประการสุดท้าย คือ การจัดทำรัฐธรรมนูญใหม่ในฐานะที่เป็นฉันทามติใหม่ของสังคมไทยร่วมกัน (ปิยะบุตร แสงกนกกุล, 2560) ดังนั้น คณะก้าวหน้าจึงได้วางเป้าหมายทางการเมืองแบบความคิดก้าวหน้าหลอมรวมประชาชน เยาวชนหนุ่มสาวต่อสู้กับโครงสร้างอยู่ดีธรรมที่คนส่วนน้อยของประเทศได้ประโยชน์ คณะก้าวหน้า มีความมุ่งมั่นที่จะสืบสานแนวทางพรรคอนาคตใหม่ในการทำงานทางการเมืองและการเคลื่อนไหวทางการเมืองนอกสภา โดยการสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่ายทางสังคมที่สำคัญในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคแรงงานและภาคเกษตรกรรม เพื่อให้เกิดช่องทางในการสื่อสารเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาโดยสนองต่อความต้องการของประชาชนจากภาคส่วนต่าง ๆ ให้ได้รับการแก้ไขปัญหาย่างถูกจุดและตรงตามเจตนารมณ์ของประชาชนอย่างแท้จริง รวมถึงการสร้างกลุ่มเครือข่ายเยาวชนคนรุ่นใหม่ (New Gen Network – NGN) เพื่อให้คนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองที่มากขึ้น (พรรคอนาคตใหม่, 2561) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแบบสังคมอารยะและเป็นไปในแนวทางที่สร้างสรรค์ (วรพจน์ พันธุ์พงศ์, 2561) ต่อไป

จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความน่าสนใจที่จะนำมาศึกษาวิจัยถึงการสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้า (แม้จะไม่ได้อยู่ในบทบาทของพรรคการเมือง) ในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2564 ซึ่งนายปิยะบุตร แสงกนกกุล และ นายธนธร จีรังเรืองกิจ ซึ่งเป็นแกนนำสำคัญ พร้อมสมาชิกคณะก้าวหน้าที่ได้สร้างปรากฏการณ์ทางการเมืองในมิติที่แปลกใหม่ อีกทั้งการศึกษาวิชาการสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้า และบทบาททางการเมืองของนักการเมืองที่เป็นนักการเมืองรุ่นใหม่ยังมีเป็นส่วนน้อย ดังนั้น การศึกษาวิชาการในประเด็นดังกล่าวย่อมเป็นปัจจัยที่น่าจะสร้างแรงขับเคลื่อนไปสู่การพัฒนาหลักเกณฑ์ทางประชาธิปไตยรวมถึงทางการเมืองการปกครองของไทยให้ดียิ่งขึ้นได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบททางการเมืองที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้า ในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2564
2. เพื่อศึกษากระบวนการสื่อสารทางการเมืองทั้งรูปแบบเนื้อหาและวิธีการของคณะก้าวหน้า ในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2564

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

รูปแบบของการวิจัย ใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม มีดังนี้

2.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรก คือ คณะก้าวหน้า ประกอบด้วยนายธนธร จีรุงเรืองกิจ นายปิยบุตร แสงกนกกุล นางสาวพรณิการ์ วานิช กลุ่มที่สอง คือ พรรคก้าวไกล ได้แก่ นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ หัวหน้าพรรค นายชัยธวัช ตุลาธน เลขาธิการพรรค นายวีโรจน์ ลักขณาอดิศรณ โฆษกพรรค และนายรังสิมันต์ โรม

2.2 ผู้ให้ข้อมูลระดับรอง ประกอบด้วย ผู้ใกล้ชิดสมาชิกของคณะก้าวหน้า สมาชิกพรรคก้าวไกล นักสื่อสารมวลชน ประชาชนที่ให้การสนับสนุนคณะก้าวหน้า ประชาชนที่ไม่ให้การสนับสนุนคณะก้าวหน้า

3. เครื่องมือการวิจัย

3.1 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) เป็นการสนทนาที่ผู้วิจัยมุ่งที่จะได้คำตอบ จากผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) เป็นรายบุคคล

3.2 เอกสารและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ (Document And Other Related Source) เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าเอกสารและสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้า

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้การบันทึกเทปคำสัมภาษณ์ และจดบันทึกการสัมภาษณ์ หลังจากนั้นจะต้องทำการถอดเทปการสนทนา เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตรวจสอบและยืนยัน ข้อมูลอย่างเป็นระบบ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้า ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2563 – 2564 ผู้วิจัยสามารถได้ข้อค้นพบที่ชัดเจนว่า บริบททางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองในช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้า เพราะว่าการสื่อสารทางการเมืองที่ได้รับความสนใจจากสังคมนั้น จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการแก้ไขปัญหาทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง คณะก้าวหน้าได้ใช้วิกฤตการณ์ของปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่มีมากในช่วงปี 2557 - 2564 มาเป็นประเด็นในการเสนอแนวทางออก จึงทำให้ได้รับความสนใจจากสังคมไทย ประกอบกับกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้ามีความครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งในเรื่องของผู้ส่งสาร ตัวสาร ช่องทางสื่อสารและผู้รับสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะก้าวหน้า ผู้ส่งสารได้ใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพื่อต่อต้านเผด็จการไปสู่ประชาชนผู้รับสาร ก่อให้เกิดรักและศรัทธาในกลุ่มนิสิต นักศึกษาเยาวชน และประชาชนทั่วไปที่ปฏิเสธเผด็จการ จึงถือได้ว่า คณะก้าวหน้าได้สื่อสารทางการเมืองด้วยการกำหนดเนื้อหาของสารที่เหมาะสม และสามารถสื่อสารอย่างหลากหลาย ส่งผลให้การสื่อสารบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยจะขอเสนอสรุปจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. บริบททางการเมืองที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้า ในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2563 - 2564 พบว่า

ระยะที่ 1 เป็นช่วงเวลาที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2560 ได้กำหนดหลักเกณฑ์การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและจากบัญชีรายชื่อเอาไว้ อย่างชัดเจน โดยได้กำหนดรูปแบบการเลือกตั้งระบบใหม่หรือที่เรียกว่า “แบบจัดสรรปันส่วนผสม” ตามแบบอย่างของประเทศเยอรมนี ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำมาใช้เป็นหลักคิดในการวางระบบเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งนี้ ภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในปี พ.ศ. 2562 พรรคอนาคตใหม่ถูกร้องในความผิดในมูลฐานที่ว่าพรรคคอนาคตใหม่มีการกักขังเงินนายธนธร จึงรุ่งเรืองกิจ หัวหน้าพรรคคอนาคตใหม่ ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำวินิจฉัยและมีมติสั่งยุบพรรคคอนาคตใหม่ และตัดสิทธิกรรมการบริหารพรรคเป็นเวลา 10 ปี ตามคำร้องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เพื่อให้พิจารณายุบพรรคคอนาคตใหม่ ตามมาตรา 92 วรรคหนึ่ง (3) ประกอบมาตรา 72 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (พ.ร.ป.) ว่าด้วยพรรคการเมือง 2560 กรณีพรรคอนค. กักขังเงิน นายธนธร จึงรุ่งเรืองกิจ หัวหน้าพรรค จำนวน 191.2 ล้านบาท อย่างไรก็ตามการที่พรรคคอนาคตใหม่ถูกยุบ แม้คำวินิจฉัยจะเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและ

มีข้อเท็จจริงเป็นที่ประจักษ์ แต่ในส่วนของพรคณาคติใหม่รวมทั้งฝ่ายที่ต่อต้านการสืบทอดอำนาจคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ก็ยังมองว่าไม่ได้รับความยุติธรรม ความยุติธรรมถูกจำกัดออกจากเวทีการเมืองในระบบรัฐสภา หนทางที่เหลื่ออยู่จึงต้องเดินเข้าสู่การเมืองนอกสภาหรือการเมืองบนท้องถนน แม้เงื่อนไขปัจจุบันการชุมนุมใหญ่จะทำได้ยากขึ้น แต่พรคณาคติใหม่มีความสามารถในการใช้สื่อโซเชียลมีเดียในรูปแบบที่หลากหลาย

ระยะที่ 2 เป็นช่วงเวลาของการเกิดขึ้นของคณะก้าวหน้า (Progressive Movement) ในวันที่ 21 มี.ค.2563 โดยมีแกนนำสำคัญ คือ 3 นายปิยบุตร แสงกนกกุล นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ และนางสาวพรณิการ์ วานิช ซึ่งคณะก้าวหน้ามีเป้าหมายและแนวทางการเคลื่อนไหวทางการเมืองนอกสภา ในประเด็นสำคัญๆ ได้แก่ การปฏิรูปการศึกษา สร้างรัฐสวัสดิการ การปฏิรูปที่ดิน การทลายทุนผูกขาด การรักษาสังแวดล้อม การพัฒนาเกษตรก้าวหน้า การปฏิรูปกองทัพ การยุติรัฐราชการรวมศูนย์ การสร้างความหลากหลายทางวัฒนธรรม การพัฒนาประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนยั่งยืน การพัฒนาระบบเศรษฐกิจก้าวหน้าและเป็นธรรม และประการสุดท้าย คือ การจัดทำรัฐธรรมนูญใหม่ให้เป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง เป็นต้น

จะเห็นว่าช่วงเวลาดังกล่าวมีบริบททางสังคมและทางการเมืองที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ของ สะถิระ เผือกประพันธุ์ ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองของนายอุทัย พิมพ์ใจชน : ศึกษาในห้วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2512-2549” โดยผลการศึกษาพบว่า บริบททางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2512-2549 ส่งผลต่อกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของ นายอุทัย พิมพ์ใจชน (สะถิระ เผือกประพันธุ์, 2554) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ เดชะชีพ ที่ศึกษาการสื่อสารทางการเมืองของ นายชวน หลีกภัย ที่พบว่า การเข้ามาบริหารงานของรัฐบาล ชวน หลีกภัย นั้นส่วนหนึ่งเป็นเพราะภาพลักษณ์ที่เป็นคนซื่อสัตย์ ยึดในประชาธิปไตย สุเทพ เดชะชีพ (2554)

2. กระบวนการสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้า ในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2563 - 2564 พบว่า

2.1 ผู้ส่งสาร (Source) คือ คณะก้าวหน้า อาทิเช่น นายปิยบุตร แสงกนกกุล นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ และนางสาวพรณิการ์ วานิช เป็นผู้ที่มีทักษะในการสื่อสารด้วยการพูด โดยแสดงความคิดและมุมมองทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้วยภาษาที่บุคคลทั่วไป โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนเข้าใจง่าย ทำให้ผู้รับสารที่เป็นผู้ฟัง ผู้ติดตามข่าวสารได้รับความรู้ ได้แง่คิดและมุมมองที่ชัดเจน โดยเฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2.2 เนื้อหาสาร (Message) เนื้อหาของสารที่คณะก้าวหน้า ได้ใช้ในการสื่อสารทางการเมือง ในช่วงปี พ.ศ. 2563 – 2564 นั้น มีดังนี้ 1. การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง 2. พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี 3. ลดบทบาทสมาชิกวุฒิสภาเลือกนายกรัฐมนตรี 4. สภาแต่งตั้งนายกฯ คนใหม่โดยมีภารกิจเฉพาะหน้า 2 อย่างในรอบ 1 ปี 5. ยุบสภาแล้วจัดการเลือกตั้งใหม่ โดยให้ประชาชนเลือกตั้ง ส.ส. และสมาชิกสภาว่าารรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร.) ไปพร้อมกันในคราวเดียว และ 6. ได้รัฐบาลใหม่ สภาใหม่ และ ส.ส.ร. มาจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

2.3 ช่องทางการสื่อสาร (Channel) สำหรับช่องทางการสื่อสารนั้น คณะก้าวหน้า ใช้ช่องทางการสื่อสาร ทั้งสื่อบุคคล สื่อวิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อใหม่ เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม เป็นต้น

2.4 ผู้รับสาร (Receiver) ผู้รับสารในกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้า ได้แก่ ประชาชนทั่วไป นักเรียน นิสิต นักศึกษา ตลอดจนเยาวชนทั่วไป สำหรับกลุ่มประชาชนที่สนับสนุนรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มีแนวโน้มที่ปฏิเสธสารของคณะก้าวหน้า

อภิปรายผลการวิจัย

จากกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้าในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2563 – 2564 ข้างต้นจะเห็นว่าคณะก้าวหน้า ในฐานะผู้ส่งสารเป็นกลุ่มบุคคลหรือคณะบุคคลที่เคลื่อนไหวทางการเมืองได้นำเทคนิคและวิธีการสื่อสารของสื่อใหม่มาใช้ คือ สื่อสารได้อย่างครบถ้วน จูงใจ อีกทั้งเป็นผู้ส่งสารทางสังคมและการเมืองโดยตรงไปตรงมา นับว่าเป็นกลายหายในการนำเสนอประเด็นต่าง ๆ ทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจได้อย่างน่าสนใจ ส่วนสารนั้นคณะก้าวหน้าได้ใช้เนื้อหาของสารปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงมาประยุกต์ใช้เพื่อเสนอเป็นแนวทางแก้ปัญหาสังคมและปัญหาทางการเมือง โดยผ่านช่องทางของสื่อทั้งสื่อกระแสหลัก คือ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หนังสือและในรูปแบบของการบรรยายผ่านสื่อใหม่ เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ รวมเป็นรูปแบบของมัลติมีเดียที่มีความทันสมัยต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน และผู้รับสารของคณะก้าวหน้า ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเยาวชน ชนชั้นกลางที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและในตัวเมืองที่เป็นผู้ที่มีความสนใจทางการเมืองและเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ เจริญวิเศษ และคณะที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสามารถด้านการสื่อสารของพระพิศาลธรรมพาที (พระพะยอม กัลยาโณ) กับการระดมพลังการพัฒนาชุมชน” ผลการวิจัยพบว่า เมื่อสังคมประสบปัญหาแนวทางหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจนำมาใช้แก้ปัญหาของสังคมก็คือ การนำหลักศาสนา มาปรับใช้และแก้ปัญหาพระพิศาลธรรมพาทีหรือพระพยอม กัลยาโณเป็นผู้หนึ่งที่ได้

หลักธรรมในพุทธศาสนามาใช้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม (ทัศนีย์ เจนวิถีสุข และคณะ, 2546) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ โรบินสัน ได้ทำการวิจัยเรื่อง “แนวทางการสื่อสารพุทธธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ของพระสงฆ์ในสังคมไทย” ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการสื่อสารพุทธธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ของพระสงฆ์ในสังคมไทย ผ่านทางเฟสบุ๊ค ยูทูบ เว็บไซต์ เช่น การโพสต์ภาพ อัปโหลดวิดีโอ เป็นการปฏิบัติศาสนกิจทั้งในประเทศไทย และ ต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การแก้ไขปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและปัญหาทางการเมืองของไทยที่เกิดขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ควรให้ความสนใจในการแก้ไขปัญหาโดยนำข้อเสนอและวิธีการที่คณะก้าวหน้าได้เสนอแนวทางไว้ เพราะเป็นการประยุกต์หลักการประชาธิปไตยที่แท้จริง เพื่อเดินตามครรลองประชาธิปไตย

2. กระบวนการสื่อสารทางการเมืองของนายปิยบุตร แสงกนกกุล นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ และนางสาวพรณิการ์ วานิช ดังเช่นที่คณะก้าวหน้าได้แสดงออกมานั้น นับว่าเป็นทางเลือกอีกแนวทางหนึ่งของสังคมไทย ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะการสื่อสารทางการเมืองของคณะก้าวหน้าในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2563 – 2564 เพียงเท่านั้น อาจได้มุมมองทางวิชาการในระดับหนึ่ง ดังนั้นควรที่จะทำการศึกษาวิจัยในเชิงเปรียบเทียบการสื่อสารทางการเมืองของคณะบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำการเคลื่อนไหวทางการเมืองในลักษณะดังกล่าวในเชิงเปรียบเทียบ แล้วหาข้อสรุปหรือถอดเป็นบทเรียน เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ต่อไป

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่เป็นการศึกษาแบบเจาะลึก ซึ่งได้องค์ความรู้ตามแนวทางของการวิจัยเชิงคุณภาพ แต่ไม่กว้างขวางที่กระจายไปในวงกว้าง หากสามารถทำเพิ่มเติมในประเด็นการรับรู้การสื่อสารทางการเมืองของกลุ่มผู้เคลื่อนไหวทางการเมือง จากผู้รับสารซึ่งมีมาก โดยการทำวิจัยเชิงปริมาณผสมผสานเข้ามา ก็อาจได้องค์ความรู้ในการวิจัยเรื่องนี้ได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐนนทพล หอมเจริญ และศิริรักษ์ สิงห์เสม. (2561). *บทบาททางการเมืองของนายธนาร จิรุงเรืองกิจ ที่มีผลต่อการพัฒนาประชาธิปไตยไทย* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทัศนีย์ เจนวิถีสุข และคณะ. (2547). *ความสามารถด้านการสื่อสารของพระพิศาลธรรมพาที (พระพยอม กัลยาโณ) กับการระดมพลังการพัฒนาชุมชน* (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- นันทนา นันทวโรภาส. (2548). *การสื่อสารทางการเมือง: ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั่วไปของพรรคไทยรักไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาสื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปิยบุตร แสงกนกกุล. (2560). *ศาลรัฐประหาร ตุลาการ ระบอบเผด็จการ และนิติรัฐประหาร*. กรุงเทพฯ: ฟาเดียวกัน.
- พรรคอนาคตใหม่. (2561). *เกี่ยวกับพรรคอนาคตใหม่*. สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2561, จาก <https://futureforwardparty.org>
- วรพจน์ พันธุ์พงศ์. (2561). *Portrait รวมบทสัมภาษณ์ธนาร จิรุงเรืองกิจ*. กรุงเทพฯ: บางลาพู.
- สะถิระ เพื่อกประพันธ์. (2554). *การสื่อสารทางการเมืองของนายอุทัย พิมพ์ใจชน : ศึกษาในห้วงระหว่างปี พ.ศ.2512-2549* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสื่อสารการเมือง). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- สุเทพ เดชะชีพ. (2547). *การสื่อสารทางการเมืองของนายชวน หลีกภัย* (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาสื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Berlo, D. K. (1960). *The Process of Communication*. New York: The Free Press.